

N:o 59.

Af Herr **J. Anderson** Tenhult, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om justering af mättnings- och vägningsredskap.*

Det har nu blifvit en verklighet hvad man på förhand hade anledning förmoda, nemligen att stora svårigheter komme att uppstå vid tillämpningen af det s. k. metriska systemet för mått och vikt. Dessa svårigheter, till ej ringa del föranledda deraf, att så väl viktterna som måtten ej bära svenska namn. Äldre personer och synnerligast de, som i sin ungdom fått obetydlig om ens någon skolundervisning och sedan dess egnat sin tid och sin uppmärksamhet åt gröfre kroppsligt arbete, hafva således icke varit i tillfälle att genom sjelfstudier eller annorledes sätta sig in i de nya förhållandena, hafva framför många andra skäl att klaga och beklaga den oreda, missförstånd, misstroende och svårigheter man och man emellan uppkommit vid tillämpning af ett system, som mängden icke begriper, ja, mången kan svårligen lära sig uttala och i minnet bevara alla deri förekommande benämningar, med sina många för vårt språk främmande namn.

I salubodar och andra dermed jemförliga ställen, der dagliga mätningar och vägningar förekomma, går det naturligtvis lättare för den tjänstgörande personalen att bedöma, hvad pris på varan bör sättas, i jemförelse med gamla mått- och viktberäkningen, och dessutom sig till ledning stå med förvandlingstabeller i hand för att öfvertyga sig om, att han ej skadar sig sjelf. Annorlunda ställer sig handelsaffären för köparen, som med mer och mindre misstro lyssnar till säljarens uppgifter. Ännu svårare ställer sig frågan vid köpeaftal å salutorg och andra öppna platser, der otaliga reduktioner äfven vid de obetydligaste inköp ifrågakomma, och ej sällan får man höra, att så väl säljare som köpare hvar för sig anse sig genom det nya målet och vigten blifvit lidande.

För att underlätta så väl öfvergången från gamla till nya mål- och vigtsystemet, som ock att säljare och köpare hvar för sig må få begrepp om den köpta varans värde, jemfördt med de gamla mått- och vigtförhållandena, har jag förestält mig, att det skulle för befolkningen i allmänhet blifva till synnerligt gagn, om så väl mått som vigter stämplades eller på annat sätt åskådliggjordes hvad de innehålla enligt gamla systemet, t. ex. längdmåttet, (förr alnmått) nu metermått, å ena sidan visade alnar och tum. — Att rymdmått, då dessa krönas, allt efter storleken äfven stämplades med hvad de innehålla i fot, kannor och tum. — Att vigtlod, vigtbultar och vigtsatser, som nu äro afpassade efter det nya systemet, samtidigt med kröningen försåges med siffror, som visade den gamla vigten. Betsman, som särskildt lämpar sig för vägning i hemmen, å salutorgen m. fl. ställen, kan mycket lätt innehålla både gamla och nya vigtsatserna; de nya må kunna ställas på öfra sidan af stängen, och gamla vigten å stängens ena sida.

Med anledning af hvad nu blifvit vidrört får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att inga mått, mål, vigter och betsmän hädanefter under de närmast följande fem åren, få för begagnande krönas, som ej samtidigt på lämpligt sätt stämplas efter gamla mått-, mål- och vigtsystemet;

att de redan i bruk komna nya sådana skola inom lämplig tid, t. ex. 3 månader härefter, omjusteras och, såsom ofvan är nämndt, förses med gamla systemets vigt- och målberäkning.

Stockholm den 25 januari 1889.

J. Anderson,
från Tenhult.